

4. Neculau A. Despre fericire și opusul ei. În: Psihologie. Pedagogie specială. Asistență socială. Nr. 1 (30), 2013. P. 91 -96.
5. Popescu M. Reprezentarea socială a muncii la cadrele didactice din învățământul primar: Teză de doctor în psihologie. Chișinău: UPSC, 2016.
6. Аргайл М. Психология счастья. СПб: Питер, 2003.
7. Селигман М. Путь к процветанию: новое понимание счастья и благополучия. Москва: Манн, Иванов и Фербер, 2013.
8. Diener E., Diener M., Diener C. Factors predicting the subjective well-being of nations. In: Journal of Personality and Social Psychology, Nr. 69, 1995. p. 851-864.
9. <https://www.researchgate.net/publication/23545619> Narrative identity and eudaimonic well-being
10. <https://www.researchgate.net/publication/15816781> Costa Jr PT McCrae RR Influence of extraversion neuroticism on subjective well-being happy unhappy people J Pers Soc Psychol 38 668-678

**THE WAYS TO KNOW THE RIGHTS OF THE CHILD AT PRIMARY LEVEL OF
EDUCATION
MODALITĂȚI DE CUNOAȘTERE A DREPTURILOR COPILULUI LA NIVELUL
PRIMAR DE ÎNVĂȚĂMÂNT**

Valentina CIOBANU,
dr., conf. univ., UPS „Ion Creangă”

CZU: 373.3:341.231.14-053.2

Summary: In this article we have referred to the ways of getting to know the rights by the pupils of the primary school level.

The primary school pupils can acknowledge their rights by means of reading, having the competence to manage the learning experience within educational contexts, the ability to manage this proceeding, alongside throughout information and communication technologies.

The use of information and communication technologies in the Romanian language and literature object and increase of pupils' interest for reading will facilitate the potential to know the rights of pupils to education, training, and the right to express their own opinion.

Rezumat: În acest articol ne-am referit la modalitățile de a cunoaște drepturile elevilor nivelului primar de învățământ.

Elevii la acest nivel pot să-și cunoască drepturile sale prin lectură, având formată competența de gestionare a experienței lectorale în contexte educaționale, abilitatea de a mânui acest instrument, și prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicație.

Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în cadrul disciplinei Limba și literatura română, creșterea interesului elevilor pentru lectură va facilita capacitatea de a cunoaște drepturile elevilor la educație și instruire, dreptul de a-și expune propria opinie.

Key words: rights to education and training, information and communication technologies, reading.

Cuvintele-cheie: drepturile la educație și instruire, tehnologii informaționale și de comunicație, lectură.

Copiii reprezintă resursa umană esențială într-o societate, de aceea cadrele didactice care activează în domeniul învățământului primar au nevoie de multă răbdare, atenție și perseverență, pentru a educa o generație cultă, educată și sănătoasă.

Elevii nivelului primar de învățământ trebuie să fie educați într-o societate bazată pe principii democratice, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui fundamentale sunt

respectate. Drepturile copilului, pentru a fi efective, trebuie garantate și protejate, iar un rol important îi revine în acest sens Comitetului pentru drepturile copilului.

Convenția cu privire la drepturile copilului instituie o nouă viziune asupra acestuia și reprezintă o schimbare de paradigmă cât privește situația copilului și a drepturilor sale.

Convenția este compusă din 54 articole și se axează pe 4 principii fundamentale: nediscriminarea (art. 2), interesul superior al copilului (art. 3), viața, supraviețuirea și dezvoltarea copilului (art. 6), respectarea opiniilor copilului (art. 12) [3].

Analizând Convenția, ne vom referi la articolul 28, întrucât dreptul elevului la educație și la învățământ este unul esențial.

Statul are datoria de a furniza învățământ primar gratuit și obligatoriu și, de asemenea, să facă învățământul secundar accesibil tuturor copiilor și tinerilor. Statul trebuie să se asigure că tinerii și copiii sunt tratați corespunzător în școli și că drepturile nu le sunt încălcate [4].

Statele părți recunosc dreptul copilului la educație și în vederea asigurării exercitării acestui drept în mod progresiv și pe baza egalității de șanse, în special: vor face învățământul primar obligatoriu și gratuit pentru toți [5].

Considerăm că unul dintre cele mai importante drepturi ale copiilor reprezintă dreptul la educație.

În opinia lui Constantin Cucos ”scopul educației este atins atunci când individul obține cea autonomie care-l determină să fie stăpân pe propriul destin și pe propria personalitate” [1, p.41].

Autorul menționează că ”există mai multe circumstanțe de formare și de informare a copiilor. Acțiunile acestor medii educogene trebuie să se conjuge pentru a modela adecvat comportamente și conștiințe în acord cu multe idealuri ale epocii” [1, p.48].

Considerăm că dreptul la educație trebuie respectat cu strictețe, întrucât va marca pozitiv viața elevilor care au dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.

În cele ce urmează ne vom referi la unele modalități de a cunoaște drepturile la educație și instruire ale elevilor nivelului primar de învățământ, la aspectele ce țin de cunoașterea acestor drepturi prin intermediul disciplinei Limba și literatura română.

Pentru a cunoaște drepturile sale, elevii nivelului primar de învățământ trebuie să aibă formată competența de „gestionare a experienței lectorale în contexte educaționale”, trebuie să aibă abilitatea de a mânui acest instrument și trebuie să aibă formate competențe digitale, întrucât și prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicație ei se pot informa [2, p.6].

Dintre aceste două modalități de a cunoaște drepturile sale, preferința ar fi în favoarea ofertei dispozitivelor bazate pe tehnologiile informației și comunicării, deoarece pentru elevii nivelului primar de învățământ lectura a ajuns într-un impas datorită diminuării dorinței, a timpului disponibil și plăcerii de a citi. Ritmul tot mai accelerat de evoluție a lumii contemporane și al acumulării progresive de informații a pus amprenta asupra preocupărilor și modului de viață al elevilor. Aceștia s-au îndepărtat de lumea cărților, iar calculatorul, internetul au devenit pentru ei cele mai importante surse de informație.

Considerăm că folosirea tehnologiilor informaționale și de comunicație în școala primară este o soluție elegantă la provocările moderne adresate învățării și a nevoilor elevilor privind familiarizarea cu drepturile sale. Utilizarea TIC în procesul de cunoaștere a drepturilor este o oportunitate de a integra ultimele descoperiri tehnologice și asigură informarea elevilor privind drepturile acestora.

Referindu-ne la drepturile la instruire în perioada pandemică și la realizarea procesului didactic online la nivelul primar de învățământ, trebuie să menționăm că unor elevi li s-a încălcat acest drept, întrucât nu toți au avut posibilitatea să se conecteze și să asiste la lecții, nefiind asigurați în familie cu tehnologii informaționale necesare. În mod special s-a încălcat drepturile la instruire elevilor din familii social-vulnerabile, din familii numeroase, întrucât părinții nu au avut posibilitatea să asigure toți copiii cu tehnologii informaționale.

Realizând procesul didactic online, cadrele didactice din învățământul primar constată o scădere a interesului elevilor pentru instruire, iar resursele educaționale digitale încep să ocupe un loc important în proiectarea și activitatea didactică, ceea ce a dus la schimbarea perspectivei elevilor cu privire la utilizarea calculatorului, acesta devenind un instrument de instruire.

Educarea elevilor nivelului primar de învățământ prin utilizarea noilor tehnologii în cunoașterea drepturilor sale este punctul de cotitură pentru evitarea parțială a riscurilor online. Considerăm că în acest sens este foarte important ca legea să stabilească dreptul copilului la educație digitală, alături de un perimetru de cerințe clare și lipsite de orice riscuri.

În ceea ce privește cea de-a doua modalitate de a-și cunoaște drepturile ar fi lectura. Menționăm că pentru motivarea lecturii, cadrele didactice trebuie să determine atitudinea elevilor față de carte, preferințele literare ale elevilor, timpul acordat citirii.

În ceea ce privește drepturile elevilor nivelului primar de învățământ la instruire, considerăm că unul dintre ele, care se încalcă în cadrul disciplinei Limba și literatura română, este că acestea nu întotdeauna sunt întrebați ce texte solicită să citească, care este tematica preferată.

Analizând manualele școlare pentru clasele primare, constatăm că:

- nu toate textele incluse în manualele școlare sunt pe înțelesul și pe placul elevilor;
- unele dintre ele nu contribuie la educarea valorilor naționale;
- în manualele școlare unele textele, care sunt accesibile pentru elevii nivelului primar de învățământ, sunt înlocuite cu altele ce sunt mai dificil de înțeles;
- nu toate textele literare din manuale îi captivează pe elevi pentru ascultarea activă a mesajului.

Un alt drept al elevilor care nu se respectă de către unele cadre didactice în cadrul lecțiilor de Limba și literatura română este încălcarea dreptului elevilor la opinie, libertatea de a-și expune părerea privind exprimarea gândurilor, emoțiilor, sentimentelor față de mesajul unui text citit sau a unei secvențe textuale.

Cadrele didactice care activează la nivelul primar de învățământ nu trebuie să încalce dreptul copilului de a-și expune propria opinie în baza unui text literar, întrucât încălcându-l putem lăsa urmări grave în viața lui care poate duce la inhibare.

Folosirea inovatoare a practicilor și resurselor educaționale deschise, bazate pe tehnologiile informaționale și de comunicație poate juca un rol important în cunoașterea drepturilor elevilor.

Tehnologiile informaționale și comunicaționale au fost în permanență asociate cu progresul și modernizarea și au deschis o perspectivă nouă pentru elevii nivelului primar de învățământ pentru a-și cunoaște drepturile sale.

Utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicație în cadrul disciplinei Limba și literatura română, creșterea interesului elevilor pentru lectură va facilita capacitatea de a cunoaște drepturile elevilor la educație și instruire, dreptul de a-și expune propria opinie.

Referințe bibliografice:

1. Cucuș C. Pedagogie. Iași: Editura Polirom, 2006.

2. Curriculum național. Învățământ primar, aprobat prin Ordinul MECC nr. 1124 din 20.07.2018. https://mecc.gov.md/sites/default/files/curriculum_primare_site.pdf
3. Hodgkin R., Newell P. Manual pentru implementarea Convenției cu privire la Drepturile Copilului, ediție revizuită, UNICEF, 2004.
4. Drepturile copiilor ilustrate <https://www.living-democracy.com/ro/textbooks/volume-5/part-3/documents-and-teaching-material-4/>(văzut 29.11.2021).
5. Convenția cu privire la drepturile copilului https://drepturilecopilului.md/files/publications/CDC_2005_final.pdf (văzut 29.11.2021).

**SUPERVISION IN SOCIAL WORK: EVALUATION OF SUPERVISED SATISFACTION
(BASED ON SOCIOLOGICAL STUDY)**

**SUPERVIZAREA ÎN ASISTENȚA SOCIALĂ: EVALUAREA GRADULUI DE
SATISFAȚIE A SUPERVIZAȚILOR (ÎN BAZA STUDIULUI SOCIOLOGIC)**

Sergiu OCERETNÎ,

doctorand Școala Doctorală Științe Sociale și ale Educației, Universitatea de Stat din Moldova

Anastasia OCERETNÎ,

doctor conferențiar, Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 364.026

Summary: Supervision is a feature of the social work system, the ultimate value of which is learning the values and principles necessary for the daily work of specialists in the field, which involves dealing with different categories of beneficiaries, an activity that leads to risks of burnout.

This article focuses on the results of the sociological study: *Assessing the satisfaction of supervisors in the field of social work*, conducted on a sample of 514 community social workers and specialists of territorial social assistance structures in the districts and municipalities of the Republic of Moldova (except those on the left bank of the Dniester).

Rezumat: Supervizarea este o caracteristică a sistemului de asistență socială, valoarea supremă a căreia este învățarea valorilor și principiilor necesare activității de zi cu zi a specialiștilor din domeniu, care implică relaționarea cu diferite categorii de beneficiari, activitate care conduce la riscuri de ardere profesională.

Acest articol este axat pe rezultatele studiului sociologic: *Evaluarea gradului de satisfacție a supervizaților din domeniul asistenței sociale*, desfășurat pe un eșantion de 514 asistenți sociali comunitari și specialiști ai structurilor teritoriale de asistență socială din raioanele și municipiile Republicii Moldova (cu excepția celor din stânga Nistrului).

Key words: community social worker, social work, beneficiary, efficiency, group meetings, individual meetings, supervisor, supervision, supervisee.

Cuvinte-cheie: asistent social comunitar, asistență socială, beneficiar, eficientizare, ședințe de grup, ședințe individuale, supervizor, supervizare, supervizat.

Supervizarea este o caracteristică a sistemului de asistență socială, valoarea supremă a căreia este învățarea valorilor și principiilor necesare activității de zi cu zi a specialiștilor din domeniu, care implică relaționarea cu diferite categorii de beneficiari, activitate care conduce la riscuri de ardere profesională.

În acest sens, supervizarea s-a dezvoltat pe parcursul anilor în baza unei concepții complexe, bazată pe intenția de a contribui la soluționarea mai multor probleme, de monitorizare/evaluare a procesului de activitate profesională. Astfel misiunea supervizorului implică asigurarea unei